

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Інститут медичних і фармацевтичних наук

МАУП

Кафедра медичної психології

Затверджую
Директор НІПСН
Я.М. Раєвська

Схвалено на засіданні кафедри
медичної клінічної психології

Протокол № 3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фтизіатрія

Спеціальності	225 Медична психологія (шифр і назва спеціальності)
---------------	--

Освітнього рівня другий(магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

Освітньої програми	225 Медична психологія (шифр і назва спеціальності)
--------------------	--

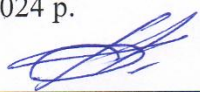
Спеціалізації	Медична психологія (назва спеціалізації)
---------------	---

Київ МАУП 2023

Розробник робочої програми навчальної дисципліни:

Слободяник Геннадій Іванович, кандидат медичних наук, професор кафедри медичної і клінічної психології

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології
Протокол № 3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Клименко
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 225 «Медична психологія»)

(назва освітньої програми)

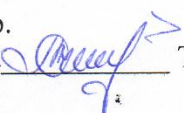
16.10.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____

(підпис)

Робочу програму перевірено

“ ” 20__ р.

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(Підпис)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), “ ” 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), “ ” 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), “ ” 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), “ ” 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	Обов'язкова	
Модулів - 3	Спеціальність – 225 МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	Рік підготовки	
Змістових модулів - 6		1-й	
		Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		2-й	
		Лекції (год.)	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3-4 год.; самостійної роботи студента – 2-3 год.	Освітній рівень - МАГІСТР	10	
		Практичні(год.)	
		20	
		Самостійна робота(год.)	
		30	
		Всього	
		60	
		Вид контролю	
		Залік	

Робоча програма з дисципліни «Фтизіатрія» розроблена для здобувачів вищої освіти, які навчаються у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України за освітньою програмою «Лікувальна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина.

Робоча програма розроблена згідно відповідного робочого навчального плану, обговореного і затвердженого на засіданні вченої ради Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України протоколом № 6 від 30.05.2023 р. та введеним у дію наказом № 281 від 30.05.2023 р.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фтизіатрія» є: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння концептуальних основ сучасного стану фтизіатричної служби в Україні в умовах теперішньої епідеміологічної ситуації з туберкульозу і необхідності відповідного рівня фтизіатричних знань у майбутнього лікаря широкого профілю, сімейного лікаря.

«Фтизіатрія» як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується на базових знаннях з навчальних дисциплін теоретичних та клінічних кафедр медичного компоненту освітньої галузі «Охорона здоров'я» (анатомія людини, фармакологія з клінічною фармакологією, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, променева діагностика, клініко-лабораторна діагностика);

б) забезпечує високий рівень загальномедичної підготовки;

в) надає відповідні знання, компетентності та програмні результати навчання для подальшого засвоєння здобувачами вищої освіти профільних теретичних і клінічних дисциплін (профілактична медицина, гігієна та екологія, внутрішня медицина ,загальна практика - сімейна медицина, акушерство та гінекологія).

При вивченні дисципліни «Фтизіатрія» використовують наступні методи навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (практична робота); пояснювально-ілюстративні (лекції, навчальна література, натуральні об'єкти, відеофільми тощо); індуктивний; дедуктивний; аналітичний; проблемного викладу; дослідницький.

Кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяє використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання (загальне коло, мікрофон, мозковий штурм, case-метод тощо); технологій ситуативного моделювання (симуляція або імітація, суд prose); технологій опрацювання дискусійних питань (визначення позиції, її відстоювання, зміна позиції, дебати, ток-шоу тощо); елементів дистанційного навчання (сервіси *MS Teams*, *Google Meet* тощо).

2.2. Очікувані результати: оволодіння компетентностями різного спрямування для досягнення кінцевих результатів навчання згідно програми 225 "Медична психологія"

2.2.1. Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.2.2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2.3. Спеціальні фахові (предметні) компетентності:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження, аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 10. Здатність до надання психологічної допомоги особам різного віку, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті.

СК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.

2.2.5. Програмні результати навчання:

РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.

РН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

РН 6. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги.

РН 7. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології

РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері медичної психології, та

дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

РН 10. Приймати ефективні рішення, в тому числі в умовах невизначеності.

Після опанування дисципліни «Фтизіатрія» студенти будуть:

знати

- визначити клінічні форми туберкульозу;
- сформулювати клінічний діагноз відповідно до класифікації;
- визначити фактори ризику виникнення туберкульозу;
- пояснювати значення бактеріоскопічних і бактеріологічних методів дослідження харкотиння;
- пояснювати основні принципи лікування хворих на туберкульоз і визначити критерії їх вилікування;
- використовувати принципи диспансеризації осіб з групи ризику захворювання на туберкульоз та принципи профілактики туберкульозу.

вміти:

- планувати схему обстеження та обстежувати хворого на туберкульоз;
- проводити туберкулінодіагностику, оцінювати результати;
- проводити забір мокротиння, оцінювати результати;
- аналізувати отримані дані клінічного, бактеріологічного, променевого, імунологічного обстеження;
- проводити диференціальну діагностику туберкульозу з іншими легeneвими та поза легeneвими захворюваннями;
- визначати режими лікування хворих з різними клінічними формами туберкульозу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Епідеміологія туберкульозу. Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Туберкульоз в поєднанні з раком, цукровим діабетом та туберкульоз серцево-судинної системи.

Особливості клінічного обстеження хворого на туберкульоз: скарги, анамнез захворювання, перебіг, епідеміологічний анамнез, перенесені захворювання, умови праці та побуту; фізикальні методи обстеження: значення пальпації, перкусії та аускультації в обстеженні хворого на туберкульоз; діагностичне значення змін у загальному аналізі крові у хворих на туберкульоз легень; основні показники функції зовнішнього дихання.

Мікробіологічна діагностика: методи бактеріоскопічного, бактеріологічного і біологічного виявлення МБТ, значення їх результатів для діагностики туберкульозу. Прискорені методи виявлення МБТ: ВАСТЕК, імуноферментний аналіз, полімеразно-ланцюгова реакція (ПЛР). Визначення чутливості МБТ до протитуберкульозних препаратів.

Варіанти тактичних дій для лікарів установ загальної медичної мережі у виявленні туберкульозу.

Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання і внутрішньогрудних лімфатичних вузлів. Рентгено-, томо- і флюорографія, комп'ютерна томографія, рентгеноскопія. Рентгенологічні синдроми: ураження кореня легень, дисемінації, інфільтрації, круглястої тіні, порожнини, фіброзу. Клінічні форми туберкульозу легень в рентгенологічному зображенні. Аналіз рентгено-, томо- і флюорограм. Групи населення, що підлягають обов'язковому щорічному флюорографічному обстеженню. Цілі туберкулінодіагностики. Категорії дітей і підлітків з групи ризику, яким поводить щорічна туберкулінодіагностика. Поняття про туберкулін. Проба Манту з 2 ТО ППД-Л: показання, техніка проведення і оцінка її результатів. Поняття "віражу" туберкулінової проби. Диференціальна діагностика післявакцинного та інфекційного імунітету. Квантіфероновий Туберкульоз в поєднанні з раком, цукровим діабетом та туберкульоз серцево-судинної системи.

Тема 2. Лікування та профілактика туберкульозу. Невідкладні стани при туберкульозі. Амілоїдоз внутрішніх органів при туберкульозі.

Основні принципи лікування хворих на туберкульоз. Побічні дії протитуберкульозних препаратів та визначати заходи їх профілактики. Стандартні режими антимікобактеріальної терапії залежно від категорії лікування. Критерії вилікування хворих на туберкульоз.

Профілактика туберкульозу. Показання та протипоказання до вакцинації. Ускладнення вакцинації.

Шляхи і методи виявлення туберкульозу. Категорії населення з підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз

Епідеміологічна небезпечність осередків туберкульозної інфекції. Комплекс профілактичних заходів в осередках туберкульозної інфекції. Амілоїдоз внутрішніх органів при туберкульозі.

Тема 3. Первинні форми туберкульозу. Туберкульоз у хворих на ВІЛ/СНІД. Особливості перебігу туберкульозу органів дихання у різних вікових групах. Туберкульоз і материнство.

Основні рентгенологічні синдроми при первинних формах туберкульозу. Діагностика первинних форм туберкульозу на підставі анамнестичних, клініко-рентгенологічних, лабораторних даних. Формулювання клінічного діагнозу первинних форм згідно з класифікацією. Комплексна терапія при різних формах первинного туберкульозу. Діагностотика ускладнень первинних форм туберкульозу.

Причини розвитку туберкульозу у хворих на СНІД. Найчастіші форми, перебіг, лікування туберкульозу у хворих на СНІД. Особливості перебігу туберкульозу органів дихання у різних вікових групах. Туберкульоз і материнство.

Тема 4. Вторинні форми туберкульозу. Туберкульоз нервової системи і мозкових оболонок. Хронічне легеневе серце.

Основні рентгенологічні синдроми при вторинних формах туберкульозу.

Діагностика вторинних форм туберкульозу на підставі анамнестичних, клініко-рентгенологічних, лабораторних даних. Клінічний діагноз вторинних форм згідно з класифікацією. Комплексна терапія при різних формах вторинного туберкульозу.

Діагностика позалегенового туберкульозу на підставі анамнестичних, клініко-рентгенологічних, лабораторних даних. Туберкульоз нервової системи і мозкових оболонок. Хронічне легеневе серце.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Епідеміологія туберкульозу. Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Туберкульоз в поєднанні з раком, цукровим діабетом та туберкульоз серцево-судинної системи.	2,0	6,0	4,0
2. Лікування та профілактика туберкульозу. Невідкладні стани при туберкульозі. Амілоїдоз внутрішніх органів при туберкульозі.	1,0	6,0	3,0
3. Первинні форми туберкульозу. Туберкульоз у хворих на ВІЛ/СНІД. Особливості перебігу туберкульозу органів дихання у різних вікових групах. Туберкульоз і материнство.	1,0	6,0	4,0
4. Вторинні форми туберкульозу. Туберкульоз нервової системи і мозкових оболонок. Хронічне легеневе серце.	2,0	6,0	4,0
РАЗОМ	6	24	15

4. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема лекції	К-сть годин
-------	-------------	-------------

1.	Епідеміологія туберкульозу. Методи діагностики і лікування туберкульозу.	2
2.	Профілактика туберкульозу. Первинні форми туберкульозу. Ко-інфекція ТБ/ВІЛ/СНІД.	2
3.	Вторинні форми туберкульозу.	2
РАЗОМ		6

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема практичного заняття	К-сть годин
1.	Загальні підходи до діагностики туберкульозу. Клінічні методи дослідження. Лабораторні методи виявлення МБТ. Туберкулінодіагностика. Променева діагностика туберкульозу.	6
2.	Лікування та профілактика туберкульозу.	6
3.	Первинні форми туберкульозу. Ускладнення первинного туберкульозу. Туберкульоз у хворих на ВІЛ/СНІД.	6
4.	Вторинні форми туберкульозу (легеневого та позалегеневого).	6
РАЗОМ		24

5. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	1	30	1-	30
Разом			115		115
Максимальна кількість балів	530				
530:100=5,30. Студент набрав Х балів; Розрахунок: Х: 5,30= загальна кількість балів					

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Туберкульоз і рак.	1
2.	Туберкульоз і цукровий діабет.	2
3.	Туберкульоз серцево-судинної системи.	1
4.	Амілоїдоз внутрішніх органів.	1
5.	Невідкладні стани при туберкульозі.	2
6.	Особливості перебігу туберкульозу органів дихання у різних вікових групах.	2
7.	Туберкульоз і материнство.	2
8.	Туберкульоз нервової системи і мозкових оболонок.	2
9.	Хронічне легеневе серце.	2
РАЗОМ		15

5.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування. Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань - максимум 25 балів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Загальна психологія» - це вид науково-дослідної роботи студента, форма самостійного вивчення актуальних проблем, переданих начальною програмою курсу.

ІНДЗ - початковий етап науково-педагогічного дослідження, воно обов'язково має містити результати власного пошуку і висновків, відображати певний рівень навчальної компетентності студента Щодо вирішення поставлених завдань.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять та охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ - навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткості послідовності викладу матеріалу	5

3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	1

5. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Архівні історії хвороби.
2. Архівні рентгенограми та комп'ютерні томограми.
3. Тестові завдання.
4. Ситуаційні задачі.

5.7. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість оцінок
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Рекомендована література.

1. Фтизіатрія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації/ за ред. В.П.Мельника. Київ, Книга – плюс, 2022. 300 с.
2. Фтизіатрія: національний підручник /за ред. В.І. Петренко. К. : ВСВ «Медицина». 2015.

6.2. Додаткова література:

1. Закон України «Про подолання туберкульозу в Україні» 14 липня 2023 року № 3269-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3269-20#Text>
2. Стандарти медичної допомоги «Туберкульоз» Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року № 102 <https://www.dec.gov.ua/mtd/tuberkuloz/>.
3. Наказ МОЗ України від 16 лютого 2022 № 302 «Про затвердження порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції».
4. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 406 «Про затвердження Порядку епідеміологічного нагляду за туберкульозом та зміни до критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації».
5. Наказ МОЗ України від 06.10.2021 № 2161 «Про внесення змін до стандартів охорони здоров'я при туберкульозі».
6. Глобальний план дій щодо подолання туберкульозу на 2023-2030 роки. <http://www.convictus.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/Global-Plan-2023-2030-2-pager-Mar-2023-UA.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Стандарти медичної допомоги «Туберкульоз» Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року № 102 <https://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=3282>
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги дорослим «Туберкульоз» Наказ МОЗ України від 04.09.2014 № 620 http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140904_0620.html
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Ко-інфекція (Туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД) Наказ МОЗ України від 31.12.2014 № 1039 http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20141231_1039.html
4. Про протидію захворюванню на туберкульоз
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я
6. Про захист населення від інфекційних хвороб
7. Про ратифікацію Угоди про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (проект «Контроль за туберкульозом та ВІЛ/СНІДом в Україні»)
8. Наказ МОЗ України від 16 лютого 2022 № 302 «Про затвердження порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції».
9. Наказ МОЗ України від 06.10.2021 № 2161 «Про внесення змін до стандартів охорони здоров'я при туберкульозі».
10. Наказ МОЗ України від 09.03.2021 № 406 «Про затвердження Порядку епідеміологічного нагляду за туберкульозом та зміни до критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації».
11. Наказ МОЗ України від 04.09.2020 № 2027 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16 липня 2008 року № 388»
12. Наказ МОЗ України від 28.08.2020 № 1975/62 «Про забезпечення функціонування Центральної референс-лабораторії з мікробіологічної діагностики туберкульозу Міністерства охорони здоров'я України»
13. Наказ МОЗ України від 25.02.2020 № 530 «Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі»
14. Наказ МОЗ від 01.02.2019 № 287 «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз»